NORAKSTS
Lieta Nr.A420179516
(A01795-16/20)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2016.gada 22.novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese M.Romanova,

piedaloties pieteicējas SIA „/Nosaukums A/" pilnvarotajam pārstāvim /pers. A/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pilnvarotajai pārstāvei /pers. B/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „/Nosaukums A/" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru SIA „/Nosaukums A/" tiktu uzlikts pienākums nodrošināt elektroniskās kases sistēmas RKEEPER PRO7E atjaunināšanu un/vai uzlabošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja SIA „/Nosaukums A/" 2016.gada 5.janvāra iesniegumā Nr.NL-2016/003-ST lūdza Valsts ieņēmumu dienestu (turpmāk – dienests) izdot administratīvo aktu, kas pamato SIA „UCS" kā apkalpojošajam dienestam un pieteicējai kā lietotājai uzlikto pienākumu veikt sertificētas un reģistrētas kases sistēmas RKEEPER PRO7E (turpmāk – kases sistēma) atjaunināšanu un/vai uzlabošanu.

Ar dienesta Nodokļu pārvaldes direktora 2016.gada 13.janvāra vēstuli Nr.30.1-8.7/2887 atteikts izdot pieteicējai administratīvo aktu. Pieteicēja apstrīdēja šo atteikumu dienesta ģenerāldirektoram. Ar dienesta ģenerāldirektores 2016.gada 1.marta lēmumu Nr.22.11-5/1542 (turpmāk - pārsūdzētais lēmums) noraidīts pieteicējas lūgums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[1.1] Kases sistēmai ir jāatbilst Ministru kabineta 2007.gada 20.februāra noteikumu Nr.133 „Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām" (turpmāk – Noteikumi Nr.133) tehniskajām prasībām. Šādu ierīču un iekārtu reģistrēšanai piemēro Ministru kabineta 2007.gada 2.maija noteikumus Nr.282 „Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr.282). Noteikumi Nr.282 nosaka apkalpojošā dienesta pienākumus. Elektronisko kases sistēmu apkalpošanu veic apkalpojošais dienests, kura atbildīgā persona pārliecinās par elektroniskās kases sistēmas tehnisko iespēju atbilstību normatīvajiem aktiem pirms tās apkalpošanas. Normatīvie akti neuzliek dienestam pienākumu pirms elektroniskās kases sistēmas reģistrēšanas dienesta vienotajā datu bāzē pārliecināties par attiecīgās elektroniskās kases sistēmas atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām tehniskajām prasībām, jo to veic apkalpojošais dienests.

[1.2] Kases sistēmas neatbilstība normatīvajos aktos noteiktajām tehniskajām prasībām tika konstatēta dienesta veiktās tematiskās pārbaudes laikā, kā rezultātā pieteicēja tika saukta pie administratīvās atbildības.

[1.3] Dienestam nav pamata izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru pieteicējai tiktu noteikts pienākums nodrošināt kases sistēmas atjaunošanu un/vai uzlabošanu, jo šāds pienākums izriet no normatīvajiem aktiem.

[2] Pieteicēja iesniedza tiesā pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu uzlikts pienākums nodrošināt elektroniskās kases sistēmas RKEEPER PRO7E atjaunināšanu un/vai uzlabošanu. Pieteikumā pieteicēja norāda, ka pienākumu pārliecināties par attiecīgās elektroniskās kases sistēmas atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām tehniskajām prasībām pirms elektroniskās kases sistēmas reģistrēšanas dienesta vienotajā datu bāzē dienestam nosaka likuma „Par nodokļiem un nodevām" 18.panta pirmās daļas 1.punkts, kā arī likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 8.panta 12.punkts kopsakarā ar Noteikumu Nr.282. 112.punkta pirmo daļu un 115.punktu.

[3] Dienests rakstveida paskaidrojumā tiesai norādīja, ka pieteikumu neatzīst un uzskata par nepamatotu, atsaucoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis pieteikumu uzturēja uz tajā norādīto argumentu pamata.

Tiesas sēdē atbildētājas pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā minētajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[6] Administratīvā procesa likuma 103.panta otrās daļas 2.punkts paredz, ka tiesa administratīvajā procesā noskaidro, vai tiesību normas dod administratīvā procesa dalībniekam noteiktas tiesības vai uzliek pienākumus. Administratīvā procesa likuma 254.panta pirmā daļa paredz, ja pieteikumu par administratīvā akta izdošanu tiesa atzīst par pamatotu, tā uzdod iestādei izdot attiecīgu administratīvo aktu. Tas nozīmē, ka, izskatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai jāpārbauda, vai pieteicējam atbilstoši lietā konstatētajiem apstākļiem ir vai nav tiesības uz labvēlīgu administratīvo aktu. Lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai ir jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības no attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies, proti, jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi. Pamats izdot personai labvēlīgu administratīvo aktu ir tad, ja pastāv visi tā izdošanas priekšnoteikumi *(sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 14.marta sprieduma lietā Nr.SKA-84/2007 9.1.punktu, 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-118/2007 10.punktu)*.

[7] Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 11.februāra noteikumu Nr.95 „Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām" (turpmāk - Noteikumi Nr.95) 74.punktu *(redakcijā, kas bija spēkā līdz 2015.gada 29.decembrim)* Noteikumu Nr.133 prasībām atbilstošus kases aparātus ar elektronisko kontrollenti un kases sistēmas drīkst reģistrēt dienestā un lietot līdz 2015.gada 31.decembrim. Saskaņā ar Noteikumu Nr.95 74.punktu *(spēkā esošajā redakcijā)* Noteikumu Nr.133 atbilstošus kases aparātus un kases sistēmas drīkst reģistrēt dienestā un lietot līdz 2016.gada 31.decembrim, izņemot šo noteikumu 74.[1] punktā minēto gadījumu. Tādējādi dienests pamatoti secināja, ka konkrētajā lietā kases sistēmai ir jāatbilst Noteikumos Nr.133 noteiktajām tehniskajām prasībām.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 11.februāra noteikumu Nr.96 „Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība", kas ir spēkā no 2016.gada 1.janvāra, 141.[6]punktu tādu kases aparātu un kases sistēmu reģistrācijai, kuras atbilst Noteikumos Nr.133 noteiktajām prasībām un kuru lietošana saskaņā ar Noteikumiem Nr.95 ir atļauta līdz 2016.gada 31.decembrim, piemēro Noteikumus Nr.282. Kases sistēmas reģistrēja atbilstoši Noteikumu Nr.282, kas bija spēkā līdz 2015.gada 31.decembrim, 112.punktā noteiktajam dienesta vienotajā datu bāzē (reģistrā). Noteikumu Nr.282 VIII nodaļā ir noteikti apkalpojošā dienesta pienākumi. Saskaņā ar Noteikumu Nr.282 76.punktu, lai apkalpojošo dienestu reģistrētu un ietvertu tā apkalpojamos kases aparātu, kases sistēmu, licencēto ierīču un iekārtu modeļus (modifikācijas) dienesta vienotajā datu bāzē (reģistrā), apkalpojošais dienests iesniedz šajā punktā minētos dokumentus. Noteikumu Nr.282 80.punktā noteikts, ka apkalpojošais dienests veic tikai tādu kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīču vai iekārtu apkalpošanu, kuri nodrošina normatīvajos aktos par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām noteikto prasību izpildi un ir iekļauti kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīču un iekārtu apkalpojošo dienestu reģistrā attiecīgā apkalpojošā dienesta apkalpojamo modeļu (modifikāciju) sarakstā. Noteikumu Nr.282 81.punktā noteikts, ka apkalpojošā dienesta atbildīgā persona pirms kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas apkalpošanas pārliecinās par tās tehnisko iespēju atbilstību normatīvajiem aktiem par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām. Ja kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas modelis (modifikācija) nav iekļauts dienesta vienotajā datu bāzē (reģistrā), aizpilda anketu (vismaz divos eksemplāros) par kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas modeļa (modifikācijas) tehniskajām iespējām.

No minētajām tiesību normām izriet, ka apkalpojošajam dienestam ir pienākums pirms apkalpojošā dienesta apkalpojamo kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīču un iekārtu modeļu (modifikācijas) reģistrēšanas dienesta vienotajā datu bāzē (reģistrā) pārliecināties par attiecīgā kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas modeļa (modifikācijas) atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām tehniskajām prasībām.

[8] Savukārt saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.[1] panta piekto daļu Ministru kabinets nosaka elektronisko ierīču un iekārtu lietotājus un lietošanas kārtību, darījumus apliecinošo dokumentu veidus un rekvizītus, šo ierīču un iekārtu lietotāju un apkalpojošo dienestu pienākumus, kā arī kārtību, kādā elektroniskās ierīces un iekārtas, to lietotāji un apkalpojošie dienesti reģistrējami vienotajā datu bāzē (reģistrā), un to uzraudzības un kontroles kārtību.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.282 3.punktu kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas lietotājs ir nodokļu maksātājs, kas veic saimniecisko darbību, un tā nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanai lieto kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīci vai iekārtu. Saskaņā ar Noteikumu Nr.282 4.punktu nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanai lieto tikai tādus kases aparātus, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas, kas: atbilst normatīvajiem aktiem par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām; reģistrētas dienestā uz lietotāja vārda; noplombētas ar numurētām un dienestā iegādātām speciālām stingrās uzskaites plombām.

Tādējādi atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.[1] panta piektajā daļā un Noteikumu Nr.282 4.punktā noteiktajam pieteicējai ir pienākums lietot tikai tādu kases sistēmu, kas atbilst normatīvajiem aktiem par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām.

[9] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 18.pantā noteikti nodokļu administrācijas pienākumi, t.sk., nodrošināt, lai šo likumu un citu nodokļu likumus ievēro gan nodokļu maksātāji, gan nodokļu administrācija. Savukārt saskaņā ar likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 8.panta 12.punktu papildus dienesta uzdevumiem, kas noteikti likuma „Par nodokļiem un nodevām" 18.pantā, dienests veic normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus, kas saistīti nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanu.

No minētajām tiesību normām neizriet dienesta pienākums pirms apkalpojošā dienesta apkalpojamo kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīču un iekārtu modeļu (modifikācijas) reģistrēšanas dienesta vienotajā datu bāzē (reģistrā) veikt attiecīgā kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas modeļa (modifikācijas) atbilstības normatīvajos aktos noteiktajām tehniskajām prasībām pārbaudi.

Dienests, lai pārbaudītu, vai konkrētais kases sistēmas modelis (modifikācija) atbilst normatīvajos aktos noteiktajām tehniskajām prasībām, veic kontroles pasākumus, t.sk., pārbaudē izmantojot apkalpojošā dienesta datu nesējā rakstīto un dienesta iesniegto kases sistēmas kontroles programmu.

[10] Likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 10.pantā ir noteiktas ierēdņu tiesības nodokļu administrēšanā un noteikti tie gadījumi, kādos dienesta ģenerāldirektoram un viņa vietniekiem, dienesta ģenerāldirektora pilnvarotajiem struktūrvienību vadītājiem un viņu vietniekiem nodokļu administrēšanā, kā arī ierēdņiem, pildot dienesta pienākumus nodokļu administrēšanā, ir tiesības pieņemt lēmumus. Likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 10.pantā dienestam nav paredzētas tiesības pieņemt lēmumu, kas uzliktu pienākumu nodokļu maksātājam veikt kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas atjaunināšanu un/vai labošanu, ja tā neatbilst normatīvajos aktos noteiktajām tehniskajām prasībām.

Secīgi nav pamata apmierināt pieteicējas pieteikumu un uzlikt dienestam par pienākumu izdot atsevišķu administratīvo aktu, kas noteiktu pienākumu pieteicējai nodrošināt lietotās kases sistēmas atjaunināšanu un/vai uzlabošanu, jo minētais pienākums izriet no normatīvajiem aktiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt SIA „/Nosaukums A/" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru SIA „/Nosaukums A/" tiktu uzlikts pienākums nodrošināt elektroniskās kases sistēmas RKEEPER PRO7E atjaunināšanu un/vai uzlabošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* M.Romanova

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas tiesnese M.Romanova

Rīgā 2016.gada 22.novembrī